

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 602/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. D., M., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody B., vo veci namietaného porušenia čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11 T/100/2012 zo 14. augusta 2012 a jeho práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 Tos/61/2012 z 26. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2012 doručená sťažnosť A. D., M., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota

(ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 T/100/2012 zo 14. augusta 2012 a jeho práv podľa „čl. 5“ dohovoru uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos/61/2012 z 26. júla 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v rámci trestného stíhania vedeného proti jeho osobe (pred okresným súdom pod sp. zn. 11 T/100/2012) vzatý do väzby, a to na základe uznesenia okresného súdu z 26. decembra 2011 z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Okresný súd uznesením sp. zn. 11 T/100/2012 z 28. júna 2012 zamietol podľa ustanovenia § 72 ods. 1 písm. b) s použitím ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a neprijal poskytnutý písomný sľub sťažovateľa ako náhradu väzby z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Toto rozhodnutie okresného súdu napadol sťažovateľ sťažnosťou, o ktorej krajský súd svojím uznesením sp. zn. 2 Tos/61/2012 z 26. júla 2012 rozhodol tak, že ju ako nedôvodnú podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Sťažovateľ je toho názoru, že *„okresný súd, ako aj krajský súd účelovo vytvára väzobné dôvody a neprihliada na zákonné dôvody“*. Sťažovateľ namieta, že krajský súd pri rozhodovaní o jeho sťažnosti nerešpektoval judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva prezentujúcu kritéria opodstatňujúce tzv. útekovú väzbu, pretože dôvodnosť väzby v jeho prípade posudzoval podľa názoru sťažovateľa len na základe závažnosti možného trestu. Sťažovateľ tiež poukazuje na neprimeranosť doterajšej dĺžky väzby dôvodiac priet'ahmi v súdnom konaní v dôsledku opakovaného odročenia hlavného pojednávania nezavineného jeho osobou.

Okresný súd svojím uznesením sp. zn. 11 T/100/2012 zo 14. augusta 2012 podľa ustanovenia § 88 ods. 1 Trestného poriadku nariadil v trestnej veci sťažovateľa obmedzenie osobnej slobody svedka a jeho následné predvedenie predsedovi senátu okresného súdu, ktorý predmetné uznesenie vydal.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v označenom uznesení porušil voči jeho osobe princíp prezumpcie nevinny zakotvený jednak v Trestnom poriadku, ako aj v čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru, keď v predmetnom rozhodnutí použil výrok, ktorým podľa názoru sťažovateľa dal najavo, že ho považuje za vinného napriek skutočnosti, že jeho vina nebola potvrdená právoplatným rozsudkom.

Napokon sťažovateľ argumentuje: *„Taktiež namietam porušenie čl. 6 Dohovoru (ďalej len Dohovoru) Právo na spravodlivé súdne konanie. Mám za to že opakovaným porušovaním mojich práv je celé súdne konanie voči mojej osobe nespravodlivé.“*

Opierajúc sa o uvedenú argumentáciu sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 11 T/100/2012 zo 14. augusta 2012, ako aj „čl. 5“ dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos/61/2012 z 26. júla 2012, uznesenie krajského súdu zrušil, prikázal okresnému súdu prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €.

Sťažovateľ v závere sťažnosti formuluje aj svoj návrh na vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uložil okresnému súdu alebo krajskému súdu povinnosť prepustiť sťažovateľa z väzby slobodu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 11 T/100/2012 zo 14. augusta 2012

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej namietaného porušenia princípu prezumpcie neviny garantovaného čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 2 dohovoru označeným uznesením okresného súdu ústavný súd zistil existenciu procesnej prekážky uvedenej v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a síce nedostatok právomoci.

Vo vzťahu k označenému uzneseniu okresného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – sťažnosťou, prostredníctvom ktorej mohol okrem priamych námietok týkajúcich sa spôsobu predvedenia svedka poškodeného prezentovať aj svoje výhrady k zvoleným formuláciám uznesenia, narúšajúcim podľa názoru sťažovateľa princíp prezumpcie neviny voči jeho osobe. Poskytnutie ochrany v danom prípade potenciálneho

porušenia dotknutých článkov ústavy a dohovoru spadalo do právomoci buď samotného okresného súdu v rámci autoremedúrneho konania (§ 190 ods. 1 Trestného poriadku), resp. nadriadeného súdu (v prípade, že by okresný súd sám sťažnosti sťažovateľa autoremedúrou nevyhovel), čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 3 a ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tost/61/2012 z 26. júla 2012

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že uznesením sp. zn. 2 Tost/61/2012 z 28. júna 2012 porušil krajský súd jeho práva zaručené „čl. 5“ dohovoru.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj z časti vyžiadaného spisového materiálu okresného súdu ústavný súd zistil, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie (medzičasom nastúpil sťažovateľ výkon trestu odňatia slobody) pre zločin

vydierania podľa § 189 ods. 1 a iné Trestného zákona. V rámci vedeného trestného stíhania bol sťažovateľ uznesením okresného súdu sp. zn. Tp/39/2011 z 26. decembra 2011 (sudcom pre prípravné konanie) vzatý do väzby z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku, podľa ktorých obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že: a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Uznesením sp. zn. 11 T/100/2012 z 28. júna 2012 okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a neprijal jeho písomný sľub ako náhradu za väzbu a ponechal ho vo väzbe z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

Ústavný súd ďalej zistil, že *„Po podaní obžaloby boli vo veci na hlavnom pojednávaní vypočutí okrem obžalovaného aj svedkovia A. K., A. Š., L. P., L. P., M. M. a Ing. T. A. Z dôvodu, že na hlavné pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 07.06.2012 bol poškodený a zároveň svedok D. M. pod vplyvom alkoholu, bolo upustené od jeho výsluchu a toto hlavné pojednávanie bolo aj za účelom jeho opätovného výsluchu, ako aj výsluchu svedkov J. K. a J. C. odročené na deň 28.06.2012, pričom svedkovia M. a K. naň mali byť predvedení príslušníkmi polície. Predvedenie svedkov však vykonané nebolo z dôvodu, že M. nebol v mieste bydliska zastihnutý a K. sa nachádza na protialkoholickom liečení. Na hlavnom pojednávaní dňa 28.06.2012 bol však vypočutý svedok K., ktorý sa na hlavné pojednávanie dostavil dobrovoľne z protialkoholického liečenia, ktoré vykonáva na Psychiatrickom oddelení v R., pre neprítomnosť svedkov M. a C. však bolo toto hlavné pojednávanie opäť odročené, a to na neurčito z dôvodu, že vo vzťahu k svedkovi a poškodenému D. M. bude realizovaný procesný postup podľa § 88 ods. 1 Tr. poriadku.“*

Na uvedenom hlavnom pojednávaní podal sťažovateľ žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku a súčasne navrhol nahradenie jeho väzby poskytnutým písomným sľubom, pričom argumentoval, že *„hlavné pojednávanie je v predmetnej trestnej veci opätovne odročované z dôvodov, ktoré nespôsobil obžalovaný, ale z dôvodov nemožnosti vykonania výsluchu svedkov, navrhnutých obžalobou, ktorých nebolo možné ani predviest“*.

Okresný súd ešte v uvedený deň na hlavnom pojednávaní rozhodol o žiadosti tak, že ju podľa ustanovenia § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku s použitím ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol a podľa ustanovenia § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku poskytnutý písomný sľub sťažovateľa neprijal. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol: *„Podľa názoru predsedu senátu u obžalovaného A. D. dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku naďalej trvá, pretože obžalovaný sa v mieste trvalého bydliska nezdržoval a viackrát menil miesto pobytu. Podaním obžaloby hrozí ďalej dôvodná obava, že po prepustení z väzby na slobodu ujde, alebo sa bude skrývať, pretože mu hrozí vysoký trest, a to s prihliadnutím k tomu, že v obžalobe sa mu kladie za vinu spáchanie jedného zločinu a dvoch prečinov, a to spáchaných viacerými skutkami, preto prichádza v úvahu, pokiaľ bude uznaný za vinného, použitie asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zákona, v ktorom prípade sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu najprísnejšie trestného o 1/3-tinu a trest sa ukladá nad 1/2-vicu takto určenej trestnej sadzby.*

Zároveň trvá aj dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku a hrozí, že v prípade prepustenia z väzby bude obžalovaný pokračovať v trestnej činnosti, a to s prihliadnutím najmä k tomu, že aj napriek svojmu mladému veku bol doposiaľ 5-krát súdne trestaný a z výkonu trestu pre násilnú trestnú činnosť bol prepustený dňa 04.12.2011 a už necelé dva týždne sa mal dopustiť skutkov, spáchanie ktorých mu je kladené za vinu v tomto konaní.

Oba dôvody väzby u obžalovaného sú zvýraznené aj tým, že z doposiaľ vykonaných dôkazov na hlavnom pojednávaní, a to z výsluchu svedkov K., K., M. a Ing. A. vyplýva dôvodné podozrenie, že skutky tak ako sú uvedené v obžalobe boli spáchané, majú znaky trestných činov a je dôvodné podozrenie, že ich spáchal obžalovaný. Je síce pravdou, že

hlavné pojednávanie bolo doposiaľ odročované z dôvodov, ktoré nezapríčinil obžalovaný, v jeho trestnej veci sa však koná plynulo a bez prieťahov, o čom svedčí aj zrealizovaný výsluch svedka J. K. na hlavnom pojednávaní dňa 28.06.2012.

Z uvedených dôvodov súd zamietol žiadosť obžalovaného A. D. o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň podľa § 81 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku neprijal písomný sľub obžalovaného ako náhradu jeho väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. poriadku, pretože tento sľub nepovažoval za dostatočný vzhľadom na jeho osobu a povahu prejednávaneho prípadu.“

Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť, v ktorej argumentoval, že dôvody väzby podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku v jeho prípade nie sú dané, pretože nebezpečenstvo úteku nemožno posudzovať len z hľadiska výšky mu hroziaceho trestu, ale je potrebné zohľadniť aj ďalšie skutočnosti, ako sú osoba sťažovateľa, jeho finančné možnosti a pod. Sťažovateľ takisto uviedol, že je síce pravdou, že sa zdržiaval mimo miesta trvalého pobytu, avšak z dôvodu zamestnania, pričom doručované zásielky si vždy preberal a ani v minulosti sa trestnému stíhaniu nevyhýbal. Sťažovateľ napokon uviedol, že za irelevantný považuje aj väzobný dôvod podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, „keďže si nemal trestnou činnosťou zabezpečovať finančné prostriedky“.

Krajský súd rozhodol o podanej sťažnosti namietaným uznesením tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol: „V súčasnom štádiu trestného konania doposiaľ zabezpečené dôkazy nasvedčujú tomu, že obž. A. D. je dôvodne podozrivý z trestnej činnosti, ktorá mu je kladená za vinu. Pokiaľ ide o dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné poukázať na skutočnosť, že obžalovaný sa už v minulosti aj napriek svojmu mladému veku dostal opakovane do rozporu so zákonom, a to pre majetkovú aj násilnú trestnú činnosť. Z toho naposledy bol obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 12T 97/07 zo dňa 08.03.2011 uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, pričom predmetnej trestnej činnosti sa mal dopustiť už necelé 2 týždne po prepustení z výkonu tohto trestu.

Rovnako pri posudzovaní dôvodnosti trvania väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nemožno neprihliadnuť na to, že obžalovaný sa nezdržiaval v mieste

trvalého bydliska a viackrát menil miesto svojho pobytu. Okrem toho za predmetnú trestnú činnosť mu v súčasnom štádiu trestného konania hrozí vysoký trest, v dôsledku toho preto reálne hrozí, že obžalovaný po prepustení z väzby na slobodu ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto krajský súd neuveril tvrdeniam obžalovaného uvedeným v písomných dôvodoch sťažnosti, ale práve naopak musel konštatovať, že dôvody útekovej a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a, c/ Tr. por. sa u obžalovaného nezmenili a trvajú aj v súčasnom štádiu trestného konania. V tomto smere okresný súd napadnuté uznesenie podrobne odôvodnil, pričom krajský súd sa s uvedenými dôvodmi stotožnil a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Pokiaľ ide o písomný sľub obžalovaného krajský súd rovnako ako okresný súd dospel k záveru, že väzbu obžalovaného nie je možné v súčasnom štádiu trestného konania nahradiť uvedeným inštitútom, a to práve z vyššie uvedených dôvodov týkajúcich sa osoby obžalovaného a povahy prejednávaného prípadu.

V danom prípade boli splnené aj formálne podmienky rozhodovania o väzbe, pričom doterajšia dĺžka trvania väzby obžalovaného zodpovedá zákonnému ustanoveniu § 76 Tr. por.“

V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti

účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

V rámci svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd konštatoval, že v ustanoveniach čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru garantujúcich právo na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou.

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti obvineného o prepustenie na slobodu (ako aj pre konanie o zárukách nahrádzajúcich väzbu).

Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05).

Opierajúc sa o tieto východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa, pričom bol viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) jednak jeho petitom, ale aj jeho odôvodnením, prostredníctvom ktorého prekleul nedostatky petitu sťažnosti bez toho, aby vyzýval sťažovateľa na opravu podania. V petite

sťažnosti sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia čl. 5 dohovoru uznesením krajského súdu bez toho, aby špecifikoval namietané porušenie práv vymedzením konkrétnych odsekov tohto článku. Z obsahu odôvodnenia sťažnosti však bolo ústavnému súdu zrejmé, že sťažovateľ mal na mysli právo na súdnu previerku zákonnosti opatrenia týkajúceho sa pozbavenia osobnej slobody zaručené čl. 5 ods. 4 dohovoru a právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania zaručené čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Sťažovateľ označil predmetné uznesenie krajského súdu vo svojom podaní nesprávnou spisovou značkou, ktorý nedostatok rovnako ako v predchádzajúcom prípade preklenul ústavný súd prihliadajúc na obsah sťažnosti bez toho, aby vyzýval sťažovateľa na opravu podania.

Krajský súd (v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok relevantných pre rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj o návrhu na nahradenie väzby poskytnutým písomným sľubom) vychádzal zo skutkového a právneho stavu uvedeného v uznesení okresného súdu poukazujúceho na skutkové okolnosti odôvodňujúce existenciu väzobných dôvodov, ktorého právne závery krajský súd akceptoval.

Pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu posudzoval krajský súd splnenie jednak materiálnych, ako aj formálnych podmienok väzby.

K splneniu hmotnoprávných predpokladov väzby krajský súd, pokiaľ ide o dôvody tzv. útekovvej väzby, poukázal na okolnosti prezentované už okresným súdom, s ktorými sa stotožnil a ktoré podľa jeho názoru opodstatňujú dôvodnú obavu z marenia trestného stíhania zo strany sťažovateľa (nezdržiavanie sa sťažovateľa v mieste trvalého bydliska a viaceré zmeny aktuálneho pobytu sťažovateľa, a to v spojení so skutočnosťou hrozby vysokého trestu v dôsledku aplikácie tzv. asperačnej zásady v prípade uznania viny sťažovateľa). Dôvodnosť tzv. preventívnej väzby opieral krajský súd (aj s odkazom na závery okresného súdu) o skutočnosť viacnásobnej recidívy sťažovateľa, osobitne zdôrazňujúc závažnú okolnosť poslednej recidívy (skutku aktuálne vedeného trestného stíhania sa mal sťažovateľ dopustiť iba dva týždne po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody).

Skutkové okolnosti vzatia do väzby (dôvodnosť vedeného trestného stíhania) ako súčasť materiálnych predpokladov väzby konajúce súdy argumentačne opreli o špecifikáciu dôkaznej situácie v trestnej veci sťažovateľa, a to poukazom na svedecké výsluchy vykonané na hlavnom pojednávaní.

Takto prezentovanými dôvodmi väzby odôvodnili konajúce súdy aj zamietnutie návrhu sťažovateľa na nahradenie väzby poskytnutým písomným sľubom.

Vo vzťahu k splneniu formálnych podmienok väzby krajský súd poukázal na relevantnú právnu úpravu, a síce na ustanovenia § 76 Trestného poriadku, podľa ktorých väzba v prípravnom konaní a v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas, pričom celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť tridsaťšesť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre zločin. Krajský súd na tomto mieste skonštatoval súladnosť doterajšieho postupu trestného konania týkajúceho sa väzby sťažovateľa s označenými ustanoveniami Trestného poriadku upravujúcimi predpísané väzobné lehoty. Krajský súd sa v danom kontexte stotožnil aj so záverom okresného súdu o plynulosti vedeného trestného konania, kde okresný súd poukázal na posledný z realizovaných výsluchov procesu dokazovania, ktorý bol aktuálne vykonaný práve v deň rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby (28. júna 2012).

Z obsahu uznesenia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľom prezentované argumentačné otázky formulované v podanej sťažnosti boli krajským súdom v každom smere zodpovedané.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu nemožno vyvodiť, že by sa nevysporiadal s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne. Podľa názoru ústavného súdu je toto odôvodnenie ústavnoprávne akceptovateľné, pretože právne závery krajského súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú skutkovým zisteniam, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných pre rozhodovanie o väzobnej otázke.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označeného čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, preto sťažnosť v danej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd sa v závere vysporiadal aj s tou časťou sťažnosti, kde sťažovateľ veľmi vágnym spôsobom formuloval „námietku“ porušenia „*práva na spravodlivé súdne konanie*“, v rámci ktorej prezentoval svoj záver o nespravodlivosti „*celého súdneho konania*“ z dôvodu „*opakovaného porušovania*“ jeho „*práv*“. Ústavný súd konštatuje, že v danej časti sa sťažnosť vyznačuje absenciou čo i len minimálnej argumentácie, ktorá by umožnila ústavnému súdu s istotou ustáliť charakter sťažovateľovej námietky, resp. identifikovať konkrétne rozhodnutie alebo postup konajúceho súdu (prípadne súdov), ktorým malo dôjsť k porušeniu tohto zmieneného práva (čl. 6 ods. 1 dohovoru). Vzhľadom na absolútnu neurčitost' obsahu danej časti sťažnosti sa ňou ústavný súd zaoberať nemohol a ani nezaoberal.

Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, a ostatými návrhmi sťažovateľa sa vzhľadom odmietnutie sťažnosti ako právne irelevantnými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2012